

IDRÆTSFACILITETER I BALLERUP KOMMUNE

Faciliteter, foreninger og borgere på
idrætsområdet i Ballerup Kommune

Afslutningsnotat / Juni 2015

Peter Forsberg, Maja Pilgaard & Henrik H. Brandt

Idrættens
Analyseinstitut

IDRÆTSFACILITETER I BALLERUP KOMMUNE

**FACILITETER, FORENINGER OG BORGERE PÅ
IDRÆTSOMRÅDET I BALLERUP KOMMUNE**

AFSLUTNINGSNOTAT

Titel

Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Faciliteter, foreninger og borgere på idrætsområdet i Ballerup Kommune. Afslutningsnotat

Forfatter

Peter Forsberg, Maja Pilgaard & Henrik H. Brandt

Rekvirent

Ballerup Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Klaus Sletting Jensen

Print

Mercoprint Digital A/S

Udgave

1. udgave, København, juni 2015

Pris

Afslutningsnotatet kan bestilles sammen med rapporten i trykt udgave hos Idrættens Analyseinstitut, pris 200,00 kr. inklusive moms, eksklusiv forsendelse. Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-92120-96-0

978-87-92120-97-7 (elektronisk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Undersøgelse af idrætten i Ballerup Kommune	6
Ballerup Kommune – en kommune med idræt på visitkortet	7
Resumé	9
Delanalyse 1: Baggrundsanalyse	9
Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi	10
Delanalyse 3: Ballerup Kommune og andre kommuner	10
Delanalyse 4: Brug og benyttelse af idrætsfaciliteter	11
Delanalyse 5: Børns idrætsvaner	13
Delanalyse 6: Voksnes idrætsvaner	14
Delanalyse 7: Forenings- og brugerundersøgelse	16
Hovedkonklusion og anbefalinger	17
Tema 1: Facilitets- og lokaludvikling	18
Tema 2: Optimering af kapacitetsbenyttelse	23
Tema 3: Idrætsvaner og aktivitetsudvikling	24
Litteraturliste	33

Undersøgelse af idrætten i Ballerup Kommune

Idrættens Analyseinstitut (Idan) og Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet har i perioden fra november 2014 til juni 2015 gennemført en undersøgelse for Ballerup Kommune af idrætsområdet i kommunen.

Undersøgelsen giver et omfattende overblik over idrætten i kommunen med særligt fokus på idrætsfaciliteternes benyttelse, borgernes idrætsvaner og idrætsforeningernes tilstand.

Undersøgelsen kan indgå i grundlaget for Ballerup Kommunes arbejde med en ny idrætspolitik og fremhæver forskellige muligheder for at optimere anvendelsen af kommunens idrætsfaciliteter. Undersøgelsen kan inspirere til udvikling og nytænkning på idrætsområdet og indgå i kommunens bestræbelser på at skabe et bredere og mere engagerende idrætsliv i kommunen i samarbejde med centrale aktører på området.

Undersøgelsen består af syv delanalyser:

Delanalyse 1 tegner et baggrundsbillede af idrætten i Ballerup Kommune på baggrund af eksisterende data og interviews og beskriver kommunens demografi, geografi og dækning af idrætsfaciliteter.

Delanalyse 2 kortlægger idrætsområdets økonomi.

Delanalyse 3 sammenstiller væsentlige forhold om økonomi og foreningsliv i Ballerup Kommune med andre udvalgte kommuner.

Delanalyse 4 kortlægger booking og benyttelsen af haller, sale, svømmehaller og boldbaner i løbet af to uger i foråret 2015.

Delanalyse 5 indeholder en undersøgelse af skolebørn fra 4. til 10. klasses trin idrætsvaner og brug af faciliteter.

Delanalyse 6 kigger på voksne borgere (16 år+) idrætsvaner og facilitetsbenyttelse og har fokus på brug og potentialer i forhold til udeområder.

Delanalyse 7 sætter foreningslivet under lup og undersøger foreninger og andre brugere af idrætsfaciliteters holdninger, vurderinger og ønsker til faciliteter i fremtiden.

Dette afslutningsnotat samler de væsentligste pointer fra delanalyserne og skaber et helhedsbillede af de mest centrale forhold i undersøgelsen.

Ballerup Kommune – en kommune med idræt på visitkortet

Ballerup Kommune har gennem årene markeret sig på det danske idrætslandkort. Med Ballerup Super Arena har og kan kommunen være vært for danske og internationale events med rækkevidde ud over kommunegrænserne, som det blandt andet er set med VM i taekwondo i 2009, VM i badminton i 2014 og det årlige københavnske seksdagesløb.

Ballerup Kommune er også Team Danmark Elitekommune, og i et bredere idræts- og undervisningsperspektiv har kommunen medvirket i en undersøgelse af idrætsfagets betydning for børns udvikling af akademiske, kropslige og sociale kompetencer (Froberg & Andersen, 2006), og Ballerup Kommune var blandt de første danske kommuner til at formulere en egentlig idrætspolitik med afsæt i et grundigt forarbejde om borgernes idrætsvaner og kortlægning af faciliteter til idræt (Ottesen, 1997).

Ballerup Kommune står nu over for at skulle formulere en ny idrætspolitik og har bedt Idrættens Analyseinstitut (Idan) og Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) ved Syddansk Universitet kortlægge idrættens status og potentialer i kommunen. Ballerup Kommune har ønsket særligt fokus på idrætsfaciliteter, idrætsforeninger og borgernes idrætsvaner og ønsker.

Dette afslutningsnotat beskriver i resumeform den samlede undersøgelse. Afslutningsnotatet indledes med udvalgte hovedresultater, hvorefter undersøgelsens syv delanalyser er beskrevet særskilt i resume. Afslutningsnotat rundes af med de anbefalinger, som Idan/CISC med baggrunden i undersøgelsen og opdraget finder relevante for Ballerup Kommune.

Hovedresultater: Borgerne i Ballerup Kommune er et spejl af den danske befolkning.

Borgerne i Ballerup Kommune dyrker idræt i omtrent samme omfang, som man ser det på landsplan. 71 pct. af alle 10-16-årige dyrker regelmæssigt motion eller sport, mens det gælder 67 pct. af alle voksne (+16 år). Selvom idrætsdeltagelse blandt børn og unge er lidt lavere end på landsplan, er det næppe udtryk for en lavere idrætsdeltagelse og forskellene skal nærmere tilskrives forskel i undersøgelsesmetode. I sammenligning med eksempelvis Vardø og Gladsaxe Kommune, der har fået lavet undersøgelser med samme metode, er der da også bemærkelsesværdigt små forskelle. På voksensiden er deltagelsen lidt højere end de 64 pct., man ser på landsplan, men lignende undersøgelser på kommuneniveau rapporterer her en lidt højere deltagelse.

Børn og unges idrætsmønster i Ballerup Kommune er typisk for en forstadskommune til København med forholdsvis mange fodboldspillere, fitnessudøvere og dansere, mens tilslutningen til gymnastik, håndbold og ridning er mindre, end man ser i andre kommuner uden for Storkøbenhavn. Desuden er basketball en relativt stor aktivitet blandt børn og unge i Ballerup Kommune. De voksne borgere i Ballerup Kommune løber, styrketræner og vandrer, og blandt de ældste borgere i Ballerup Kommune er gymnastik en særlig udbredt aktivitet, men generelt minder de voksnes valg af aktiviteter, om dem man ser på landsplan.

Den samlede idrætsdeltagelse for kommunen dækker over forskelle i deltagelsen mellem lokalområderne. Flest børn, unge og voksne borgere dyrker idræt i Måløv og Ballerup Nord, mens færrest er aktive i Ballerup By. Forskellene kan ikke henføres til lokalområdernes facilitetsdækning, men derimod til lokalområdernes beboersammensætning, herunder formentlig socioøkonomiske forskelle. Det skinner igennem blandt voksne, men også blandt børn og unge, hvor man ser en klassisk sammenhæng mellem (forældrenes) socioøkonomiske baggrund og idrætsdeltagelse.

For børn er foreningsidrætten den mest valgte organiseringsform, men andelen af aktive i foreninger falder som i resten af landet drastisk i teenageårene, hvor de kommercielle tilbud til gengæld slår kraftigt igennem. Frafaldet fra foreningsidræt følges af en mindre hyppig træningsmængde blandt en stor andel af de 16-årige, som stadig er idrætsaktive. Det tyder på, at de ældste teenagere har behov for nedsat træningsmængde og mere fleksible træningsformer i en fase af deres liv, hvor mange foreninger typisk skruer op for kravene til træningsmængde.

Foreningerne har godt fat i de voksne, og deltagelsen er lig den, man finder på landsplan. I visse aldersgrupper er foreningerne dog udfordret, og blandt 30-39-årige er flere aktive hos en kommerciel aktør (f.eks. fitnesscenter) end i foreninger. Den mest udbredte form at dyrke idræt på for voksne er dog hverken foreningen eller fitnesscentret, men derimod aktiviteter på egen hånd. Der sker oftest udendørs i de forskellige grønne områder i kommunen.

Når børn, unge og voksne ikke dyrker idræt, skyldes det ikke mangel eller nærhed til faciliteter. Borgerne peger i stedet på mangel på tid, lyst og fysisk form, og det kræver formentlig skræddersyede tilbud med afsæt i behovene i de enkelte lokalområder for at hæve idrætsdeltagelsen.

'Det kommunale maskinrum'

Et særkende ved Ballerup Kommune er et stort antal idrætsfaciliteter på kommunens folkeskoler, som sammen med specialfaciliteterne i Ballerup Idrætspark (Topdanmark Hallen, Ballerup Super Arena og East Kilbride Badet) imødekommer langt de fleste borgere og foreningers ønsker til idrætsfaciliteter.

Det er da heller ikke antallet af faciliteter, som borgere og foreninger i første instans peger på, når de skal komme med bud til forbedringer. De voksne borgere peger primært på flere idrætstilbud og bedre muligheder for at kunne benytte kommunens faciliteter (gerne mod mindre betaling), mens foreningerne efterspørger bedre rammer om det sociale foreningsliv og en generel opgradering og optimering af faciliteternes stand og egnethed til de specifikke idrætsgrene.

Idrætsforeningerne i Ballerup Kommune ser positivt på fremtiden og er optaget af at spille en rolle i deres lokalsamfund og få større medlemstilslutning. Hovedparten af foreningerne tror, at de vil klare sig godt i konkurrence med eksempelvis kommercielle aktører og tilmed få flere medlemmer i fremtiden.

Analysen peger samlet set på, at forholdene i 'det kommunale maskinrum' er gode, og at der med de rette tilpasninger er grobund for at gøre idrætten til en positiv faktor i borgerne gode liv i endnu højere grad, end det allerede er tilfældet.

Resumé

Neden for følger resume af undersøgelsens delanalyser.

Delanalyse 1: Baggrundsanalyse

Baggrundsanalysen belyser særlige idrætsrelevante karakteristika ved Ballerup Kommunes demografi og geografi samt kortlægger placeringen og antallet af idrætsfaciliteter i kommunen. Analysen beskriver en række kommunale politikker med betydning for idrætsområdet og tegner et billede af idrætsforeningerne i kommunen i hovedtal.

Ballerup Kommunes borgere er i forhold til socioøkonomiske karakteristika en sammensat gruppe, hvilket skaber forskelle i forventninger og ønsker til tilbuddene i lokalområderne og mulighederne for at deltage i sport og motion. En stor gruppe borgere med lang uddannelse og høj placering på øvrige socioøkonomiske forhold er ressourcestærke idrætsudøvere, som typisk vil finde tilbud og løsninger uagtet de kommunale rammer for idrætten og foreningstilbud, mens andre med kortere uddannelsesmæssig baggrund og lav score på de socioøkonomiske forhold i højere grad er idrætsuvante eller mindre motiverede, hvilket betyder, at disse borgere kan have behov for en direkte eller indirekte håndsrækning for at komme i gang med sport og motion. Den kommunale idrætspolitik bør favne bredt og tage højde for særlige forhold og forskellige målgruppers ønsker, barrierer og potentialer i forhold til idræt.

De geografiske afstande i Ballerup Kommune er små og befolkningstætheden høj. Det er med til at muliggøre kommunens vision om at have idrætsfaciliteter dér, hvor borgerne bor. Dette mål er i det store hele nået, og generelt har Ballerup Kommune en god facilitetsdækning i alle lokalområder. Der er i de enkelte lokalområder mulighed for at udnytte de enkelte faciliteter lokalt til at løfte området via lokale netværk og samarbejder med afsæt i de centrale faciliteter, hvor brugerråd skaber rum for de organiserede brugeres møde. De lokale faciliteter sikrer en grundforsyning af de mest udbredte og anvendte faciliteter som haller, sale, boldbaner og svømmehaller, og kommunen udmærker sig desuden ved en række specialfaciliteter af regional eller landsdækkende relevans.

En stor del af idrætsfaciliteterne i kommunen er kommunale og ligger enten i forbindelse med Ballerup Idrætspark og Måløv Idrætspark eller i forbindelse med kommunens folkeskoler. De kommunale faciliteter stiller idrætsforeningerne gunstigt i forhold til at kunne benytte faciliteter gratis, og overordnet mangler foreningslivet ikke plads i faciliteterne. Det er snarere faciliteternes oplevede atmosfære, egnethed og stand samt mangel på opholdsrum og begrænsede muligheder for at udvikle foreningernes sociale liv, der af foreningerne fremhæves som deres største facilitetsmæssige udfordring.

Sideløbende med undersøgelsen i Ballerup Kommune har Idan/CISC set på en række andre kommuner i tilsvarende undersøgelser. Facilitetsdækningen i Ballerup Kommune har karakter af at være en forstadskommune tæt på København, men antallet af faciliteter er relativt højt og bedre end i eksempelvis Gladsaxe Kommune målt på antal borgere pr. facilitet, men mindre god end landlige kommuner som Varde Kommune, der typisk har mange faciliteter. Tager man derimod udgangspunkt i faciliteter pr. kvadratkilometer er Ballerup Kommune i top.

De mange skolefaciliteter i Ballerup Kommune optager mange organiserede brugere fra idrætten i kommunen. Faciliteterne får gode ord med på vejen i forhold til at opfylde behov om idræt i nærområdet, men skolefaciliteterne hører under et andet kommunalt forvaltningsområde, og det oplever nogle brugere som en udfordring i dagligdagen. Det kan være svært at få de lokale brugerråd på anlæggene til at fungere optimalt, fordi skolerne har travlt med andre opgaver. Særligt foreningsbrugere på skolefaciliteterne i dagtimerne er hyppigt i konflikt med skolernes idrætsundervisning i forhold til adgang og funktion.

Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi

Kortlægningen af idrætsområdets økonomi viser, at langt hovedparten af de kommunale omkostninger på området går til idrætsfaciliteter. De primære poster på idrætsområdet går til Ballerup Idrætspark, Måløv Idrætspark, Ballerup Super Arena og East Kilbride Badet.

Dertil kommer en del faciliteter, som er placeret på kommunens folkeskoler. Disse faciliteter belaster ikke idrætsområdets økonomi og hører under skolevæsenets budget. Dette forhold er med til at holde idrætsområdets udgifter nede og skaber potentielt set også mulighed for en optimal udnyttelse af de kommunale kvadratmeter med aktiviteter både i dag- og aftentimer.

Dertil kommer mindre, men vigtige tilskud til foreninger efter folkeoplysningsloven primært i form af medlemstilskud. Tilskuddet går til foreninger med aktiviteter for børn og unge under 25 år. Aktiviteter for 13-18-årige er i Ballerup Kommune særligt prioriteret og modtager et større tilskud end andre tilskudsberettigede medlemmer. Ballerup Kommune yder også lokaletilskud, men i det store billede fylder dette tilskud meget lidt på budgettet, fordi hovedparten af faciliteterne er kommunale.

Kommunen bruger få midler på idrætsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven. Begrænsede beløb går blandt andet til Team Ballerup og Ballerup Kommunes særstatus som eliteidrætskommune i samarbejde med Team Danmark.

Delanalyse 3: Ballerup Kommune og andre kommuner

Analysen sammenstiller Ballerup Kommune med Gladsaxe, Allerød og Varde Kommune i forhold til økonomi og foreningernes vilkår og tilslutning i kommunen.

Ballerup Kommune har de laveste udgifter på idrætsområdet målt pr. indbygger af de fire kommuner. Ballerup Kommune bruger kr. 471 pr. indbygger, mens Allerød Kommune (kr. 595), og Varde Kommune (kr. 577) bruger lidt flere penge pr. indbygger, og Gladsaxe

Kommune bruger en del flere penge (kr. 701). Tallene siger ikke nødvendigvis noget om, hvem der får mest idræt for pengene, men dækker over forskellige måder at indrette idrætspolitikken på.

De få udgifter skal ses i relation til de mange faciliteter på folkeskoler i Ballerup Kommune og udbyttet af de investerede kroner. Varde Kommune har eksempelvis mange selvejende institutioner, der i udgangspunktet er bemandede og har personale til stede i langt de fleste åbningstider, mens det ikke er tilfældet på samme vis i Ballerup Kommune. I Ballerup Kommune møder brugerne ikke på sammen måde kommunen (eller en facilitetsmedarbejder), og de kan selv lukke sig ind i hallerne, når de har træningstider.

Foreningernes vilkår er generelt gode i Ballerup Kommune. Også sammenholdt med andre kommuner. For det første har kommunen relativt mange faciliteter, for det andet en lang række specialfaciliteter, for det tredje stilles faciliteterne gratis til rådighed for foreningerne i henhold til folkeoplysningsloven. For det fjerde yder Ballerup Kommune relativt høje medlemstilskud til foreninger med børn og unge under 25 år. I forhold til eksempelvis Varde Kommune stiller Ballerup Kommune foreningerne økonomisk godt og i forhold til Gladsaxe Kommune er facilitetsdækningen i Ballerup Kommune bedre.

Ser man derimod på foreningernes medlemstal og tilslutning målt i forhold til kommunens indbyggertal, ligger Varde Kommune klart foran Ballerup Kommune. Foreningstilslutningen i Ballerup Kommune ligger også noget lavere end i Allerød Kommune, men på niveau med Gladsaxe Kommune og landsplan.

Dette tyder på, at lokale tilskudsmodeller, økonomiske forhold og mulighederne for adgang til idrætsfaciliteter på tværs af vidt forskellige kommuner ikke alene forklarer foreningstilknytningen i den enkelte kommune. Mange andre forhold er i spil, som snarere handler om kommunens demografi, størrelse, befolkningstæthed, befolkningssammensætning, kulturelle mønstre og urbanisering.

Delanalyse 4: Brug og benyttelse af idrætsfaciliteter

Analysen kortlægger bookinger og reel benyttelse af udvalgte idrætsfaciliteter i kommunen. En analyse af bookingdata fra hele 2014 viser, at brugernes (primært foreningernes) efterspørgsel efter tider i almindelige idrætshaller, mindre haller/sale, mindre svømmesale og East Kilbride Badet er ret stabil på tværs af årstiderne, dog med et fald i sommerferieperioden. Særligt i de almindelige idrætshaller og East Kilbride Badet tyder analysen på stor efterspørgsel (og brug), mens der er en del frie tider i de mindre haller og svømmesale.

En kapacitetsbenyttelsesanalyse i 25 udvalgte idrætsfaciliteter kortlægger den faktiske benyttelse af faciliteterne via aktivitetsregistreringer i løbet af to uger i høj- og kantsæsonen i foråret 2015 (uge 9/10 og 13). Undersøgelsen inkluderer 13 almindelige idrætshaller, 3 mindre haller/gymnastiksale, 6 udendørs boldbaner (til vinterbrug), 2 specialfaciliteter (cykelbane og atletikanlæg) og East Kilbride Badet. Undersøgelsen fokuserer primært på fritidsbrugen efter kl 16 og frem til kl. 22, men i tre haller er brugen i dagstimerne tillige blevet kortlagt.

Undersøgelsen viser, at de almindelige idrætshaller, kommunens (for tiden) to udendørs kunstgræsbaner og East Kilbride Badet er mest benyttet, og i aftenperioden mellem kl. 16 og 22 er der aktiviteter (dvs. mindst én aktiv) i henholdsvis 72, 73 og 75 pct. af tiden. Benyttelsen af mindre haller/gymnastiksale (46 pct.) og grusfodbolddbaner (15 pct.) er noget lavere. Den lave benyttelse af grusbanerne hænger sammen med et skifte til kunstgræsbaner i dele af kommunen. I Måløv – hvor en ny kunstgræsbane er under opførelse – er grusbanen fortsat i brug i 45 pct. af tiden.

I tre skolehaller blev benyttelsen ligeledes registreret i dagtimerne indtil kl. 16, hvor folkeskolerne har den primære råderet over hallerne. Her har foreninger i mindre omfang timer. Skolerne har behov for et vist fleksibelt råderum i forhold til planlægning af undervisning, men det medfører også et vist antal ubenyttede timer i dagtimerne (i gennemsnit 51 pct. af tiden), som visse idrætsforeninger – eksempelvis fra senioridrætten – gerne vil gøre brug af. Der eksisterer en vis konflikt om brugsret og tider, hvilket er et eksempel på en række udfordringer i relationerne mellem skoler og den frivillige foreningsidræt. Omfanget af ubenyttet tid i skoletiden kan ikke fastslås alene ud fra undersøgelsen i tre haller og kræver flere registreringer, hvis man skal have det fulde billede.

Faciliteterne i Ballerup Super Arena indgik også i analysen, men er undladt i selvstændige analyser på grund af et meget lavt idrætsmæssigt aktivitetsniveau i perioden. I de to undersøgelsesuger har arenaen været udlejet til arrangementer i længere perioder, hvilket samtidig sætter arenaens udfordring på spidsen. På den ene side er den et fyrtårn for kultur- og idrætsliv i kommunen med national betydning og plads til særarrangementer og kulturelle aktiviteter for borgerne i Ballerup Kommune, men samtidigt er arenaen tænkt som en vigtig idrætsfacilitet for lokale idrætsforeninger med tre håndboldbaner, et indendørs atletikanlæg og en cykelbane. Foreningernes adgang til arenaen påvirkes hyppigt af særlige arrangementer, hvor de må vige pladsen og omstrukturere træningstider.

Selvom benyttelsen varierer på tværs af de nævnte lokaletyper og tidsrum, er det Idan/CISC's vurdering, at der er kapacitet nok til at imødekomme foreningslivets nuværende behov for facilitetstid på en tilfredsstillende måde i Ballerup Kommune. Den konklusion understøttes også af delanalyserne blandt borgere (børn/voksne) og idrætsforeninger. Der vil dog altid kunne være behov for (mer)kapacitet, og foreningslivet vil altid i egen opfattelse kunne bruge flere tider. Dette behov kan midlertidigt imødekommes langt hen ad vejen via fokus på det relativt begrænsede fremmøde til bookede tider, som bør kunne omsættes til meraktivitet. Det kræver fokus på fremmøde, mere retvisende bookingskemaer og bedre afmeldingsprocedurer samt en forøget transparens i hele bookingsystemet.

Ser man på brugen af faciliteter i tidsrummene med aktiviteter, skinner et meget klassisk brugsmønster igennem. Idrætsfaciliteterne har i overvejende grad folkeskoler eller idrætsforeninger som brugere. Kun i East Kilbride Badet bruger de selvorganiserede borgere i Ballerup Kommune kommunens idrætsfaciliteter uden om skoler eller foreningsliv, men badet har potentiale til at nå ud til et langt større antal aktive, end tilfældet er.

Køns- og ikke mindst aldersforskelle skinner igennem blandt faciliteternes brugere. Mænd og drenge er mere hyppige brugere end kvinder og piger, og det er især de yngste børn og unge, som benytter idrætsfaciliteterne i kommunen helt i tråd med folkeoplysningsloven. Kønsforskelle blandt børn kan ikke genkendes i forhold til, om piger og drenge bruger hallerne eller ej (delanalyse 5). Her bruger piger haller på linje med drenge. Forskellene i brugsmønstret hænger formentlig sammen med, at drengeaktiviteter ofte har hyppigere træningssessioner end pigernes aktiviteter.

Delanalyse 5: Børns idrætsvaner

Idrætsdeltagelsen i fritiden blandt skolebørn i Ballerup Kommune ligger på 71 pct. og falder med alderen til blot 53 pct. blandt de 16-årige. Der er bemærkelsesværdigt få forskelle mellem Ballerup Kommune og sammenligningskommunerne Gladsaxe og Varde Kommuner i forhold til andelen af skolebørn, der dyrker regelmæssig sport eller motion.

Der er forskelle i idrætsdeltagelsen mellem lokalområderne i kommunen. Idrætsdeltagelsen er højest i Måløv og Ballerup Nord, mens den er lavest i Ballerup By. Forskellene kan ikke henføres til lokalområdernes facilitetsdækning, men kan forklares ud fra lokalområdets beboersammensætning. Man ser således en klassisk sammenhæng mellem (forældrenes) socioøkonomiske baggrund og idrætsdeltagelse. Der er altså tale om nogle overordnede strukturer, som på den korte bane kan være vanskelige som kommune at påvirke. Men ønsker man at hæve idrætsdeltagelsen blandt børn af forældre, som er skilt, som ikke har et arbejde, eller som ikke selv dyrker idræt, viser analysen, at det er vigtigt at involvere forældrene. Hvis forældrene selv er idrætsaktive, er der større sandsynlighed for, at deres børn også er det.

Idrætsmønsterets karakter i Ballerup Kommune er meget typisk for en forstadskommune til København med rigtig mange fodboldspillere, fitnessudøvere og dansere, mens tilslutningen til gymnastik, håndbold og ridning er mindre, end man ser i andre kommuner i landet. Basketball er til gengæld en relativt stor aktivitet blandt børn og unge i Ballerup Kommune. Brugen af faciliteter er meget lokalt forankret, og skolebørnene benytter primært faciliteter i de lokalområder, hvor de går i skole. Enkelte større anlæg eller specialfaciliteter tiltrækker dog børn og unge fra hele kommunen.

Generelt ser man en gennemsnitlig foreningsdeltagelse blandt børnene i Ballerup Kommune, men foreningsandelen falder drastisk i teenageårene, hvor kommercielle tilbud til gengæld slår kraftigt igennem. Frafaldet fra foreningsidræt og til idræt i almindelighed i disse år følges af en mindre hyppig træningsmængde blandt en stor andel af de 16-årige, som stadig er idrætsaktive. Generelt tyder det på, at nogle af de ældste teenagere har behov for nedsat træningsmængde og mere fleksible træningsformer i en årrække, mens mange foreninger i samme tidsrum typisk skruer op for træningsmængden for netop denne aldersgruppe.

Træningsmængden og fleksibiliteten i foreningerne kan ligeledes være en blandt flere barrierer for de ikke-idrætsaktive børn og unge. De føler sig ikke i god nok form, men mangler også nogen at følges eller mangler tid i hverdagen. Muligheden for en mere fleksibel til-

knytning til foreningerne kunne være en løsning for nogle børn og unge i en periode frem for helt at stoppe med sport og motion. Flertallet af de idrætsaktive unge vælger netop den mere fleksible vej med fitnessaktiviteter eller løb. Et lokalt tilhørsforhold til faciliteterne og gode fællesskaber ud over en traditionel tilknytning til en bestemt idrætsforening eller aktivitet kunne være med til at inspirere de børn og unge, som ikke dyrker idræt 'for tiden', fordi de ikke lige ved, hvad de skal gå til.

Delanalyse 6: Voksnes idrætsvaner

67 pct. af de voksne borgere over 16 år i Ballerup Kommune dyrker idræt, mens 12 pct. holder pause. Én ud af fem er således ikke aktiv (21 pct.). Mænd er en lille smule mere aktive end kvinder, mens deltagelsen er lavest blandt de 30-39-årige (60 pct.).

På tværs af kommunens fem lokalområder er der stor forskel på idrætsdeltagelsen. De mest idrætsaktive borgere i Ballerup Kommune bor i Ballerup Nord (75 pct.) og Måløv (75 pct.), mens de mindst aktive borger bor i Ballerup By (56 pct.) og Hede-/Magleparken (60 pct.). Årsagen til disse forskelle skal formentlig findes i socioøkonomiske forskelle mellem lokalområderne og kan – som med børn - ikke tilskrives forskelle i facilitetsdækningen mellem lokalområderne. Idrætsdeltagelsen i Ballerup Kommune er en smule højere end deltagelsen på landsplan i 2011 (64 pct.). Der er dog visse metodiske forskelle undersøgelseerne i mellem, og sammenligner man Ballerup Kommune med sammenlignelige undersøgelser i Allerød (73 pct.) og Skanderborg (72 pct.), er deltagelsen i Ballerup Kommune lidt lavere. Forskellene skal formentlig tilskrives socioøkonomiske faktorer kommunerne imellem.

Når det kommer til aktivitetsvalg, er borgerne i Ballerup Kommune bemærkelsesværdigt gennemsnitlige i forhold til det samlede idrætsbillede i 2011. Det er få aktiviteter som varierer mellem Ballerup Kommune og landsplan, og de største aktiviteter i Ballerup Kommune er motionsløb (29 pct.), styrketræning (28 pct.) og vandreture (25 pct.)

Den mest populære organisationsform for voksne i Ballerup Kommune er idræt 'på egen hånd' (57 pct.), mens den største organiserede udbyder af idræt, er foreningsidrætten (39 pct.). Det er heller ikke væsentligt forskelligt fra de seneste landstal (41 pct.). Foreningsidrætten er dog relativt tæt fulgt af de private aktører og kommercielle fitnesscentre (27 pct.), der er noget mere udbredte i Ballerup Kommune end på landsplan (20 pct.). Det er ikke overraskende og fortæller, at der trods mange sammenfald med landstallene også findes en række særtræk i Ballerup Kommune. Blandt andet skinner urbane idrætstendenser stærkere igennem i Ballerup Kommune.

På tværs af alder varierer valget af organiseringsform meget, og foreningsidrætten bliver i visse aldersgrupper ligefrem overhalet af de kommercielle aktører som organiseringsform. Dette gælder i 30-39-års-alderen, hvor idrætsdeltagelsen samtidig er lavest hos borgerne i Ballerup Kommune.

Langt størstedelen af borgerne i Ballerup Kommune bruger relativt kort tid på at transportere sig til sport og motion, hvilket understreger, at faciliteterne er tæt på langt de fleste borgere, som da også primært er aktive tæt på hjemmet. Flere end tre ud af fire borgere har

højest et kvarter til idræt (den ene vej), mens blot én pct. bruger mere end 45 minutter. Og nok så vigtigt, er flertallet (78 pct.) tilfredse med deres transporttid. De mest mobile borgere befinder sig i den yngste aldersgruppe, hvor næste 30 pct. er villige til at transportere sig over 10 km. Omvendt angiver 73 pct. af de voksne over 60 år, at de maksimalt vil transportere sig fem kilometer.

De voksne borgeres valg af steder til idræt udmærker sig ved kun i begrænset omfang at finde sted i de traditionelle idrætsfaciliteter, som Ballerup Kommune økonomisk og personalemæssigt bruger de fleste midler og kræfter på. Det meste benyttede sted til idræt er naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker mv.) (54 pct.) efterfulgt af veje, gader, fortove og lignende (44 pct.). Først på tredjepladsen kommer en egentlig idrætsfacilitet, men her er der tale om fitnesscentret/motionsrummet (41 pct.), som for de flestes vedkommende er kommercielle faciliteter. Først på fjerdepladsen kommer kommunen på banen som facilitetsudbyder med haller/sale (30 pct.).

Tilsyneladende er dette mønster ikke et problem for borgerne. Overordnet set er de idrætsaktive respondenter i Ballerup Kommune særdeles tilfredse med de idrætshaller, som de benytter, og hovedparten (63 pct.) af de idrætsaktive såvel som ikke-idrætsaktive er tilfredse med idrætsfaciliteterne i deres lokalområde. Kun 6 pct. af borgerne er i ringe grad eller slet ikke tilfredse. Når borgerne skal pege på forbedringspotentialer ved idrætsfaciliteterne, er knap hver anden (44 pct.) 'enig' eller 'meget enig' i, at 'der er mere behov for at øge standarden, atmosfæren og kvaliteten på de eksisterende idrætsanlæg i kommunen end for at bygge nye anlæg og faciliteter' (en stor andel på 50 pct. af respondenterne svarer dog 'hverken enig eller uenig').

Selvom langt fra alle borgere bruger kommunens idrætsfaciliteter, mener et flertal på 80 pct. ('enig' eller 'meget enig'), at det er en kommunal opgave, at der er et varieret udbud af idrætsfaciliteter i kommunen, der kan dække de fleste borgeres idræts- og motionsønsker'.

Halvdelen af respondenterne giver da også udtryk for, at de godt kunne tænke sig at bruge kommunens idrætsfaciliteter, men at det skal være uden at træne på et hold eller nødvendigvis være medlem af en forening. Det er især mændene og aldersgruppen 30-39 år samt 40-49 år, der ønsker dette. Til gengæld ønsker kvinderne at kunne træne varieret fra gang til gang – både hvad angår træningsmiljø, dvs. indendørs og udendørs, og hvad angår fokus på en generel træning af kroppen.

De tre mest udbredte årsager til ikke at dyrke idræt eller motion er ifølge de ikke idrætsaktive, at de bruger tiden på arbejde (25 pct. af de inaktive), ikke finder sport/motion interessant (17 pct. af de inaktive) eller er i dårlig form (15 pct. af de inaktive). Der er dog en stor andel af de voksne, der også angiver andre begrænsninger som årsag. Her er det dårligt helbred (15 pct. af de inaktive), bruger tiden på familien (15 pct. af de inaktive), har ikke råd (13 pct. af de inaktive) samt at de blot ikke gider (13 pct. af de inaktive). Manglende faciliteter angives ikke som en årsag til ikke at dyrke idræt.

Delanalyse 7: Forenings- og brugerundersøgelse

Analysen sætter foreningerne i Ballerup Kommune under lup og undersøger holdninger og ønsker til idrætsfaciliteterne blandt foreninger, folkeskoler og andre kommunale institutioner.

De fleste idrætsforeninger opfatter hele kommunen som deres primære virkeområde, mens enkelte foreninger er mere lokalt orienterede og først og fremmest er optagede af at være synlige og rekruttere medlemmer i et bestemt lokalområde. Men at flertallet af foreningerne ser hele kommunen som deres område understreger, at Ballerup Kommune er en geografisk lille kommune, hvor størstedelen af foreningslivet samler medlemmer fra hele kommunen. For en del foreninger har det betydning at være med til at bidrage til udvikling af deres lokalsamfund. Idrætsforeningerne i kommunen ser overordnet positivt på fremtiden, forventer et stigende antal medlemmer de kommende år og anfører generelt at have god økonomi. Hovedparten af foreningerne mener også, at de vil kunne skaffe tilstrækkeligt med frivillige i de kommende fem år. Kun 5 pct. af foreningerne angiver, at det vil blive et problem.

Folkeskolereformens betydning vurderes overvejende som negativ for foreningslivet af foreningerne i Ballerup Kommune, og 29 pct. svarer, at de har fået færre medlemmer som følge af reformen. Der er ikke blevet etableret samarbejde mellem foreningerne og folkeskoler i større omfang, men foreningerne giver dog udtryk for, at de gerne vil samarbejde med skoler, men at der p.t. er mange praktiske forhindringer. Blandt andet er det svært for de frivillige foreninger at stille med trænere og instruktører i dagtimerne. Folkeskolerne er mere positive over for reformen, men oplever problemer på facilitetssiden, hvor de oplever at de i højere grad end tidligere skal dele tider med andre.

Faciliteter er helt generelt det område, som fylder mest hos foreningerne. Spørger man foreningerne, er de generelt tilfredse med idrætsfaciliteterne i Ballerup Kommune, og 70 pct. svarer, at de eksisterende faciliteter dækker deres behov. Det samme spørgsmål blev stillet til folkeskoler og institutioner, og her er andelen, der svarer positivt, endnu større.

Det betyder dog ikke, at der ikke er plads til forbedring. Foreningerne og brugerne har generelt store forventninger til idrætsfaciliteterne, og det er ikke på alle punkter, at brugernes ønsker til fulde opfyldes. Især peger brugerne på, at en række faciliteter er slidte og i dårlig stand, mens andre fremhæver, at de kunne ønske sig mere specialiserede faciliteter, der passer bedre til de specielle idrætsgrene. Der er blandt foreningerne også et ønske om bedre rammer for socialt liv i faciliteterne, hvilket særligt gælder for de foreninger, der primært benytter faciliteter på kommunens folkeskoler.

Endelig afslører en række udsagn om forskellige måder at fordele og prioritere tider i idrætsfaciliteterne en række konflikter. Ud over konflikten mellem visse fritidsbrugere og folkeskoler, handler det især om den organiserede idræts frygt for færre timer, hvis selvorganiserede udøvere eller andre arrangører også skal have tid i faciliteterne. Der er også en klar tendens blandt brugere til at holde på deres eget og fastholde status quo. Ifølge brugere skal lokale aktører og dem, der har tider, også have førsteret, når nye tider skal fordeles.

Omvendt støtter færre op om, at nye foreninger eller aktiviteter skal tilgodeses ved lokalefordeling.

Hovedkonklusion og anbefalinger

På baggrund af undersøgelsen har Ballerup Kommune bedt Idan/CISC om at komme med anbefalinger i forhold til optimering af kapacitetsudnyttelsen af idrætsfaciliteter og anlæg i kommunen, potentialer og muligheder for at udvikle idrætsfaciliteter og udeområder i forhold til foreninger, andre brugergrupper og borgeres behov samt perspektiver og potentialer for udvikling af foreningslivet og forbedret samspil mellem forskellige aktører på idrætsområdet i Ballerup kommune.

De tre områder er på forskellige vis repræsenteret i de syv delanalyser og indgår i de tre hovedtemaer, som anbefalingerne er struktureret ud fra:

Tema 1: Facilitets- og lokaludvikling

Tema 2: Optimering af kapacitetsbenyttelse

Tema 3: Idrætsvaner og aktivitetsudvikling

De tre temaer hører alle under en fælles hovedanbefaling, som Idan/CISC finder det vigtigt, at Ballerup Kommune medtager i sit kommende arbejde på idrætsområdet:

Hovedanbefaling:

Udbyg eksisterende strukturer og motivér aktørerne til nytænkning

Hovedanbefalingen opfordrer Ballerup Kommune til at fortsætte i sit idrætspolitiske spor, men udbygge og udfordre de eksisterende strukturer.

De eksisterende faciliteter imødekommer på et overordnet niveau foreninger og brugeres behov, og med visse optimeringstiltag vil det være muligt at rumme endnu flere aktive. De eksisterende faciliteter løser det grundlæggende behov hos brugerne om rammer for idræt tæt på hjemmet, men der er grund til at udvikle faciliteterne for at skabe bedre rammer for det lokale idræts- og foreningsliv. Det involverer renovering og forbedring af faciliteternes stand, atmosfære og mere egnede rum til understøttelse af foreningernes sociale liv.

Foreningslivet har en central rolle i Ballerup Kommunes idrætspolitik. Foreningslivet i Ballerup Kommune er som på landsplan (Laub, 2013) udfordret af kommercielle aktører og taber terræn. I Ballerup Kommune har de private aktører overhalet foreningsidrætten blandt de 30-39-årige og mange unge giver udtryk for, at de har svært ved at passe ind i foreningernes faste strukturer og fokus på forbedring.

Foreningerne i Ballerup Kommune er af den opfattelse, at de vil klare sig godt i konkurrencen med andre idrætsstilbud (f.eks. kommercielle aktører) i fremtiden, og de forventer et stigende antal medlemmer. Foreningerne orienterer sig hovedsageligt inden for Ballerup Kommunes grænser, og de ønsker at rekruttere medlemmer fra lokalsamfundet og være synlige.

Ballerup Kommune skal tage foreningerne på ordet, og være med til at understøtte, udfordre og nytænke foreningslivet, så foreningslivet får blik for den store del af unge, voksne og ældre, som f.eks. finder løsninger på egen hånd, eller som ikke dyrker idræt i dag, og byde dem mere aktivt inden for i fællesskabet. Det kræver motivation, udvikling, nytænkning og fokus på målgrupper, som Ballerup Kommune kan være med til at skabe blik for og inspirere foreningerne i forhold til.

Ballerup Kommune bør tilstræbe en mere proaktiv og samlende rolle i et sådant udviklingsarbejde, og kommunen kan med fordel bruge den kommende proces med udarbejdelsen af en ny idrætspolitik til at bringe foreninger, institutioner, frivillige, borgere og private aktørers viden og engagement mere i spil for i fællesskab at løfte idrætslivet i kommunen.

Tema 1: Facilitets- og lokaludvikling

Fokus på lokalområder og samarbejde

Skab samarbejde lokalt

- Et særligt kendetegn ved idrætten i Ballerup Kommune er de mange lokalsamfund omkring kommunens folkeskoler. Lokalsamfundene rummer potentiale for samarbejde mellem skoler, foreninger og institutioner for børn og unge for at skabe helhedsorienterede løsninger. Samarbejdet på tværs fungerer ikke optimalt i dag, og det er essentielt at tage skridt til at forbedre dialog og samarbejde mellem aktørerne i lokalområderne.

- Faciliteterne er ofte genstand for konflikter ifølge såvel foreninger, skoler som kommunale institutioner. Som 'ejer' af faciliteterne oplever skolerne ofte bemærkninger om faciliteternes stand fra de andre brugere, og skolerne oplever konflikt om adgang til tider i dagtimerne. Måske derfor investerer skolerne generelt ret få ressourcer i brugerrådene, der ikke fungerer optimalt som ramme for koordinering og dialog på tværs.
- Skolerne har ikke noget særligt incitament til, at andre brugere benytter deres facilitet i eller uden for skoletiden. Med henvisning til folkeskolereformen giver skolerne udtryk for, at de selv mangler tid til idræt. Set i lyset af, at skolerne ingen 'gevinst' har ved at låne deres facilitet ud, men i stedet oplever kritik af faciliteternes stand og vedligeholdelse, er det måske ikke overraskende, at samarbejdet fungerer mindre godt. Omvendt er mange foreninger og andre kommunale institutioner afhængige af adgang til skolernes faciliteter, hvilket giver udfordringer i dagtimerne i forhold til at få tider.
- Der er behov for, at Ballerup Kommune understøtter processer lokalt og får brugerrådene omkring de enkelte faciliteter til at fungere mere optimalt. Dialog og kommunikation kan gøre meget, men der er også behov for at overveje etablering af incitamentsstrukturer, som i hvert fald til en begyndelse kan få parterne til at mødes og være med til at gøre dem opmærksomme på gevinsterne ved samarbejde. Den lokale forening kunne eksempelvis få flere tider mod at introducere skolens børn og unge til deres aktivitet.
- Man kan også overveje, om foreningerne skal have mere ansvar/ejerskab i forhold til vedligeholdelse af faciliteterne som incitament for skolerne til at åbne mere op.

Folkeskolereformen

- Folkeskolereformen er stadig under praktisk implementering, og arbejdet med dette fylder meget hos skolerne og mange foreninger. Foreningerne i Ballerup Kommune er mere negative end positive over for skolereformen, men en del er alligevel interesserede i at samarbejde med folkeskolerne og tilbyde deres aktivitet. Det er sket i begrænset omfang, og selvom tingene skal falde på plads, er der grund til at hjælpe udviklingen på vej. Ifølge foreningerne er det vigtigt, at man finder løsninger, som ikke kræver fuldtidsansatte, men som kan gennemføres primært af frivillige. Det handler om at afstemme forventningerne og skabe personlige kontakter, og her kan Ballerup Kommune være facilitator.

Tilpasning og udvikling af de fysiske rammer

Udvikling af de eksisterende faciliteter

- Brugere af idrætsfaciliteterne i kommunen udtrykker generelt tilfredshed med faciliteterne i kommunen, men peger på behov for forbedring af faciliteternes atmosfære, stand og vedligeholdelse samt ønsker om udbygning af lokaler til socialt liv i skolefaciliteterne.

- Ballerup Kommune bør imødekomme ønsker og søge at engagere de lokale brugere (folkeskoler, foreninger, borgere og institutioner) og give dem en rolle i faciliteternes renovering og udbygning. Der skal være plads til lokale behov og løsninger, som tilgodeser de forskellige parters ønsker.
- Samarbejde om facilitetsudvikling kan også være en vej til at skabe bedre sammenhold og samarbejde lokalt, hvis det gribes rigtigt an. Man kan tænke i en løsning, hvor Ballerup Kommune bevilger en delmængde af midler til udbygning af faciliteterne, ligesom brugere byder ind med midler. Det vil være med til at understøtte brugernes commitment til faciliteten og den fælles sag.
- Modellen med skolefaciliteter som ramme om aktiviteter i dag- og aftentimer skaber på et samlet kommunalt niveau potentielt god udnyttelse af kvadratmeterne. Idrætsområdets udgifter hører til i den lave ende sammenstillet med andre kommuner, og med mindre prioriteringer kan der findes penge til investeringer til forbedringer på faciliteter. De investerede kommunale kroner vil mange steder komme både fritidsbrugere og skoler til gavn, og det kan være blandt argumenterne for at støtte udviklingen.

Bevar facilitetsstrukturen med to store centrale idrætsanlæg

- Den nuværende struktur med to større idrætsanlæg og en række mindre anlæg i kommunen fungerer som en god ramme om kommunens organiserede idrætsliv og opfylder mange ønsker hos foreningerne. Ballerup Idrætspark og Måløv Idrætspark samler i hver sin ende af kommunen et stort antal aktive organiserede brugere. Man kunne gøre mere de to steder for særligt at invitere selvorganiserede brugere ind. Det kan være ved at binde anlæggene sammen med faciliteter til uden-dørsbrug – som det allerede er gjort i Måløv – eller på anden vis gøre det mere attraktivt og indbydende for selvorganiserede motionister at besøge anlæggene.
- Mere eller mindre regelmæssige motionsevents kunne have udgangspunkt ved de store anlæg – gerne i forbindelse med børnenes eksisterende aktiviteter i hallerne. Det vil skabe en sammenhængskraft i børnefamiliernes involvering i og tilhørsforhold til idrætsfaciliteterne.

Fasthold fyrtårne

- Ballerup Kommune har gennem en årrække været foregangskommune og oplever større idrætspolitisk opmærksomhed end mange andre kommuner på samme størrelse (og større kommuner). Det giver identitet og synlighed for kommunen udadtil, men er i øvrigt ikke noget, idrætslivet i kommunen hæfter sig i særlig høj grad i dagligdagen. Ballerup Kommune kan bruge sin position på det idrætslige danmarkskort til at skabe stolthed blandt borgerne og styrke sammenholdet blandt kommunens aktører på idrætsområdet, men det kræver, at kommunen spiller en proaktiv og koordinerende rolle.

Skab samlende events i Ballerup Super Arena

- Ballerup Super Arena giver nogle særlige muligheder for events og kulturarrangementer, som kommunen allerede udnytter i sin idræts- og kulturprofil for at signalere, at der sker noget i Ballerup Kommune i forhold til kommunens egne borgere og borgere fra andre kommuner. Det er vigtigt at Ballerup Kommune overvejer nøje, hvilke events kommunen vil associeres med. Kommunens overtagelsen af eventplanlægningen i Ballerup Super Arena er især en mulighed for at styrke arenaens profil og sammenhæng med idræts- og kulturlivet indadtil i kommunen. Som ved VM i badminton 2014 kan kommunen udvikle rammerne for større events i arenaen, så de af foreningerne bliver mere end en uges aktivitet, hvor der er ikke er plads i arenaen til de daglige brugerne. Det handler om at involvere skoler, foreninger og borgere i såvel selve arrangementerne som rammebegivenhederne på favorable vilkår.
- Store events kan aktivere frivillige. En-, to- eller tredages arrangementer er for mange mere attraktive og lettere at overskue end det lange seje træk. Med de korte events har Ballerup Kommune grobund for at udvikle et frivillighedsnetværk som det f.eks. er set i København (CPH Volunteers). Deltagelse i den enkelte event er lønnen i sig selv for de frivillige, og med de rette initiativer kan netværket få afsmittende effekt i de lokale foreninger f.eks. i form af tilgang af frivillige eller flere hjælpere til mindre arrangementer.
- Ballerup Super Arena rummer mulighed for at invitere mange aktive til breddeaktiviteter på samme tid. Anlæggets tre håndboldbaner kan slås sammen og arrangeres forskelligt, og det giver unikke muligheder for at afholde særarrangement for kommunens børn, unge, voksne og ældre, hvor kommunens borgere selv er blandt de aktive udøvere. Det kan f.eks. være månedlige gymnastiktræf for de mange ældre gymnaster. For relativt få midler (f.eks. til transport fra Måløv til Ballerup-by) vil man kunne samle et stort antal aktive og give dem en særlig oplevelse, som de kan tage med hjem i den daglige træning.

Udnyt Ballerup Super Arenas særpræg

- Som indendørs cykelbane er Ballerup Super Arena en blandt få i landet. Det er oplagt at lade cykelbanen være et kendetegn for Ballerup Kommune f.eks. ved at organisere cykelaktiviteter og events for kommunens børn eller borgere. Ballerup Super Arena og Topdanmark Hallen kan med deres store indendørs aktivitetsflader bringes mere i spil i forhold til store deltagerevents.

Tilpas faciliteterne til demografiske forskydninger

- Den demografiske fremskrivning frem til 2025 viser, at Ballerup Kommune forventes at opleve en befolkningstilvækst på 3,9 pct. svarende til 2.000 flere borgere. I fremtiden skal faciliteterne altså have plads til flere borgere end i dag. Hovedparten af tilvæksten vil ske blandt borgere i alderen 70 år+, som forventes at stige med knap en femtedel (svarende til godt 1.300 flere borgere i aldersgruppen).

- De ældre over 70 år er sammen med børnene de flittigste brugere af idrætshaller/baner i Ballerup Kommune, og holder den stærke tendens blandt de ældre i kommunen til at dyrke gymnastik ved, vil der i årene fremover komme endnu større pres på de eksisterende indendørsrammer. Derfor bør man fra kommunens side allerede nu begynde at overveje, hvordan man kan tilpasse de eksisterende rammer og få plads til de ældre – eksempelvis gennem mere plads i dagtimerne i faciliteterne til senioridræt eller gennem alternative egnede bevægelsesrum – eksempelvis hos kommercielle fitnesscentre eller lignende.

Aktivér naturen

Bedre samspil mellem faciliteter og natur

- Idræt i kommunens grønne områder fylder meget som aktivitetssted, særligt for voksne borgere. Udeområderne imødekommer nogle helt basale behov om tilgængelighed og fleksibilitet. Alle borgere i Ballerup Kommune har grønne arealer og naturområder i umiddelbar nærhed, og særligt de ressourcestærke borgere benytter naturen til sport og motion. En tese, som det dog ikke er muligt at komme nærmere ud fra analyserne i denne rapport, kunne lyde på, at ressourcestærke borgere har en tendens til at bosætte sig i nærheden af naturområder med gode muligheder for et aktivt fritidsliv med eksempelvis løb eller mountainbike. For bosætningen – og de aktive borgere – er der grund til at udvikle naturområderne endnu mere som motionsområder.
- Mange borgere mener, at kommunen skal gøre endnu mere for at naturområderne er inspirerende og velegnet til sport og motion. Det er i overensstemmelse med, at naturen er den største arena for voksnes idrætsaktiviteter. Hvis kommunen vil agere for et større antal borgere på idrætsområdet, er aktivering og tiltag med afsæt i natur og udeområder oplagt. Det kan handle om deciderede aktiviteter eller etablering af attraktive løbe- eller cykelruter eller forskellige former for motionsredskaber og støttepunkter.

Skab en strategi for brug af udeområder

- Et ønske fra deltagerne i følgegruppen til denne undersøgelse, var en samlet oversigt over muligheder for at benytte natur og udeområder i kommunen. Følgegruppen efterspurgte kort, informationsmateriale eller en mobilapplikation, som kan guide den enkelte rundt i kommunens grønne områder. Også arrangerede fælles aktiviteter som f.eks. gang, løb eller fitnessstræning på hold blev nævnt som mulige ideer. Sådanne tiltag kan arrangeres i samarbejde med lokale foreninger og vil kunne imødekomme borgernes ønsker om fleksibel idræt i det fri.
- Et større fokus på udeområder og aktiveringen af dem bør indgå som et element i det kommende idrætspolitiske arbejde. Foreninger, institutioner og lokalbefolkningen kan inviteres med ombord og være med til at præge strategien og udviklingen af udeområderne i deres nærområde i forbindelse med en samlet strategi for brug af udeområder. Kommunens lille geografiske størrelse giver mulighed for at flette

de enkelte områder sammen og skabe forbindelser på tværs. Der kan med fordel tænkes i tilbud til forskellige målgrupper, som det er gjort i Rudersdal Kommune (RudersdalRuten).

Tema 2: Optimering af kapacitetsbenyttelse

Arbejde med retvisende bookinger og kortere sæsoner

- Kommunens idrætshaller fordeles én gang årligt på halfordelingsmødet. Mødet fastlægger bookinger for én sæson ad gangen, hvor forrige års skema typisk er udgangspunkt for det kommende. Brugere af kommunens faciliteter efter kl. 16 er idrætsforeningerne, og de er meget opmærksomme på at fastholde status quo og mener, at det især er brugere, der allerede har tider i faciliteterne samt er fra lokalområdet, som skal prioriteres. Giver man køb på en tid og kommer ud af booking-systemet, kan det være svært at få plads igen. Der er behov for, at man finder løsninger, som skaber incitamenter til, at brugere holder mindre på tiderne, men giver dem fri, hvis behovet ikke er der.
- Idrætsudøvelsen er i hastig forandring, og det er svært for foreninger og medlemmer præcist at forudse behovet et år frem i tiden eller mere. Derfor kan blot ét årligt halfordelingsmøde i sig selv være med til at skabe overbooking. Foreningerne vil ikke risikere at skulle sige nej til udøvere, og er de i tvivl om behov, kan der være risiko for, at de overbooker. Mange af de centrale foreninger (særligt med mange børneaktiviteter) vil nok fortsat være tjent med helsæsonbookinger, men det er relevant at arbejde med en model, hvor forskellige foreningstyper bedre kan tilgodeses.
- Der findes ikke en færdigsyet velfungerende incitamentsstruktur, som kan understøtte afmelding af overflødige bookinger. I andre kommuner – f.eks. Varde Kommune – betaler foreningerne et beløb for at leje faciliteterne, og betalingen fungerer på den vis som et incitament til at bruge den reserverede tid. Det er ikke sikkert, at et betalingssystem er løsningen, men der grund til at se på, hvordan man skaber bedre overensstemmelse mellem bookinger og reelt behov.

Arbejd med bedre udnyttelse af bookede tider

- Selv i Ballerup Kommune med relativt mange borgere pr. idrætshal, ser man, at langt fra alle bookinger bliver udnyttet fuldt ud. Kapacitetsudnyttelsesanalysen til denne undersøgelse viser, at hver femte time i idrætshallerne står tomme, selvom om tiden er booket. Med tanke på de stort set fyldte bookingskemaer i aftentimerne mellem kl. 16 og 22 er det nødvendigt at fokusere på mere effektive afmeldingsprocedurer og et system, der skaber synlighed, og eventuelt salgsmekanismer der giver brugere eller borgere mulighed for at byde ind på afbookede tider.
- East Kilbride Badet er stort set fuldt booket på hverdage, når man medregner offentlig svømmetid. Fremmødet er også relativt pænt, men optællingerne af svømmere i uge 9 og 13 viser, at antallet af svømmere i vandet ofte er begrænset og

svømmehallen derfor ikke er fuldt udnyttet. Badet fungerer i dag primært som en ramme om skoleundervisning og lokale svømmeforeningers aktiviteter, men har potentiale til at nå bredere ud og have flere aktive. Det kræver muligvis et andet fokus på aktivering særligt af den offentlige svømmetid, samt tiltag der eksempelvis gør badet mere attraktivt for børnefamilier. Et oplagt sted at begynde uden at komme i konflikt med den organiserede idræt er weekenderne, hvor antallet af bookinger er lavt og åbningstiden kort. I forhold til badets fremtid er det dog væsentligt også at medtænke 'familievenlige' svømmemuligheder i nabokommuner.

- Med tanke på den relativt store efterspørgsel på tider i de almindelige idrætshaller i prime time (kl. 17-20) giver det mening at søge at udvide feltet af aktive brugere i prime time. Særligt aktiviteter for børn og unge skal presses ind her, og for at få plads til så mange som muligt, kan det være nødvendigt, at kommunen agerer mere proaktivt. F.eks. i forhold til at sikre flere aktiviteter på samme tid for optimal gulvudnyttelse, at prioritere aktivitetsforløb med mange deltagere eller styre længden på de tildelte tider mere i forhold til foreningernes faktiske træningstid. Der kan også tænkes i, at eksempelvis op- og nedvarmning skal foregå i tilstødende mindre lokaler.
- Ballerup Super Arena har stort kapacitetspotentiale for den lokale idræt. Arenaen er i begrænset omfang booket til lokalidræt i dag, og der findes her et stort rum for flere haltider. Overgangen fra at et eventselskab fylder arenaen ud til Ballerup Kommune kan øge lokalidrættens position, men arenaen har kun sin ret, hvis den også kan mere end at være en lokal facilitet, og at lokalidrættens i et vist omfang er indstillet herpå. Men aflysninger og ombookinger skal selvfølgelig ske i respekt for det lokale foreningsliv og de daglige brugere.
- Et let og transparent booking/afmeldingssystem på tværs af alle faciliteter i kommunen kan sikre let afmelding og samtidig information om ledige tider.

Tema 3: Idrætsvaner og aktivitetsudvikling

Det sidste anbefalingstema kredser om borgernes idrætsvaner i Ballerup Kommune, og er en lang række konkrete eksempler og bud på, hvordan man kan agere for at imødekomme forskellige målgruppers særlige ønsker og behov. Der er på den måde også tale om inspiration, og en central pointe for temaet er, at aktivitetsudvikling med fordel kan fokusere på særlige målgrupper. Mange foreninger vil med fordel kunne tænke mere i målgrupper, og et større fokus på borgersammensætningen i lokalområdet vil kunne være med til at løfte aktivitetsniveauet og skabe mere liv i foreningerne.

Derfor indledes temaet med et kort rids af en række hovedresultater fra undersøgelserne af skolebørns og voksnes idrætsvaner, som danner grundlag for temaet.

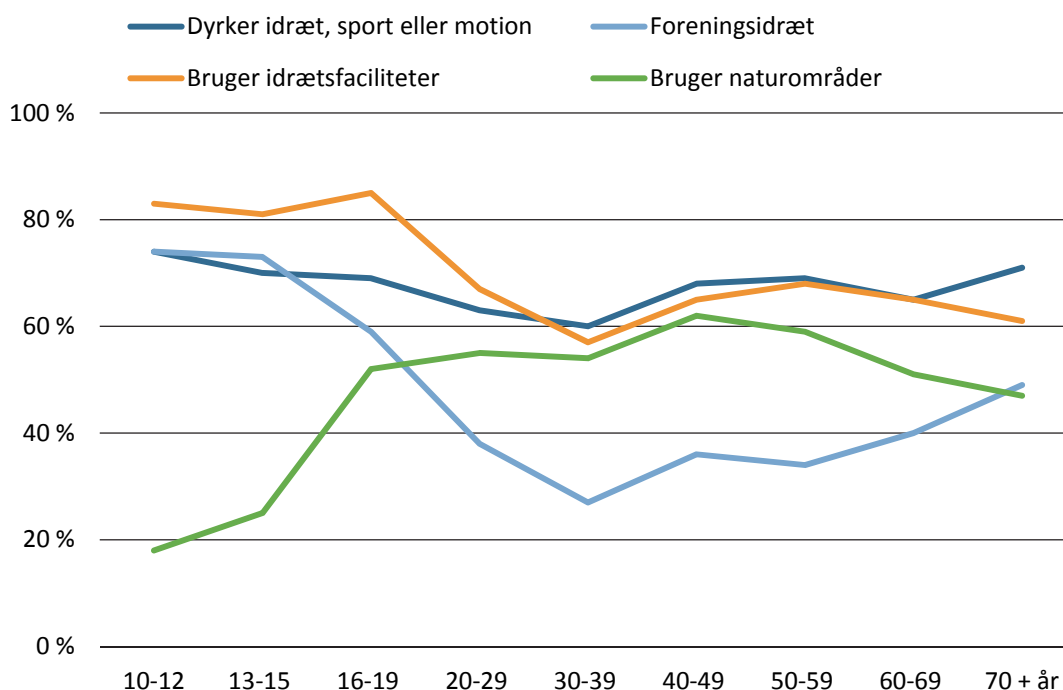

Baggrund

Befolkningens idrætsvaner i Ballerup Kommune varierer meget på tværs af forskellige livs-faser. Det er illustreret via fire figurer, som samler nogle centrale tendenser i idrætsmøn-strene på tværs af analyserne af børn og voksne borgere (delanalyse 5 og 6).

Figur 1 viser en oversigt over andelen, der dyrker idræt, sport eller motion (mørkeblå streg), andelen der har dyrket aktiviteter i foreningsregi inden for det seneste år (lyseblå streg), andelen, der benytter idrætsfaciliteter¹ (orange streg), samt andelen, der benytter naturområder² (grøn streg).

Figur 1: Idrætsdeltagelse, foreningsdeltagelse, facilitets- og naturbrug på tværs af alder i Ballerup Kommune (pct.).

Figuren viser andelen af alle respondenter, der angiver 1) at dyrke idræt, sport eller motion, 2) at have dyrket mindst én aktivitet i forening inden for det seneste år, 3) at benytte mindst én type idrætsfacilitet (se fodnote 2) og 4) at bruge naturområder (se fodnote 3). Opdelt på aldersgrupper.

- Figur 1 viser, at foreningsidrætten toppe blandt 10-12-årige (74 pct.) og mister andele blandt ungdomsårgangene og de tidlige voksenår (30-39-års-alderen, 27 pct.). Fra 40-års-alderen vender voksne stille og roligt tilbage til foreningerne, og ældre (70+ år) er næsten lige så hyppige foreningsmedlemmer som de 16-19-årige. Godt 30 pct. dyrker idræt uden for foreningsregi blandt 30-69-årige (området mellem den mørkeblå og den lyseblå streg).

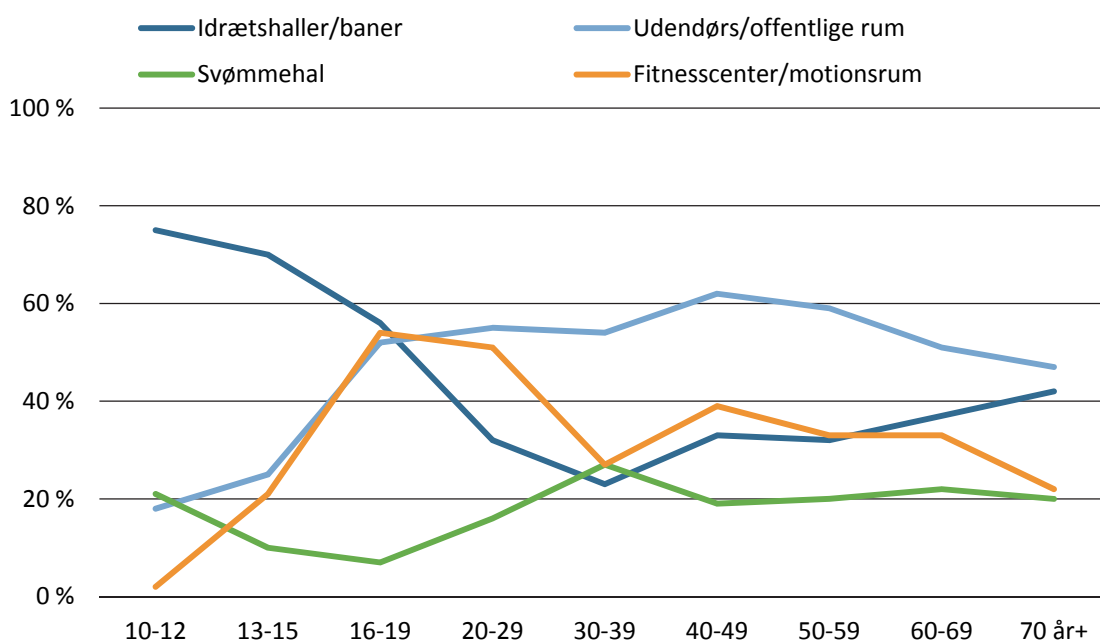
¹ Haller, sale, lokaler, fodboldbaner, andre baner/anlæg, svømmehaller, fitnesscenter/motionsrum.

² Veje, gader, fortove og lignende samt natur.

- I aldersgruppen 20-29 år dyrker 37 pct. slet ikke regelmæssig sport eller motion, mens det er 40 pct. blandt de 30-39-årige. Her ligger en særlig udfordring i forhold til udvikling af tilbud, der appellerer til målgrupperne.
- Særligt de midaldrende borgere (30-59 år) dyrker meget sport og motion i naturen og øvrige udendørsområder, mens børn er de største brugere af deciderede idrætsfaciliteter. Store andele af voksne benytter dog også faciliteter.

Figur 2 nedenfor viser brugen af specifikke idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune på tværs af aldersgrupper.

Figur 2: Børn og voksne borgere i Ballerup Kommunes brug af idrætsfaciliteter og udendørs rum til sport og motion (pct. af alle borgere).

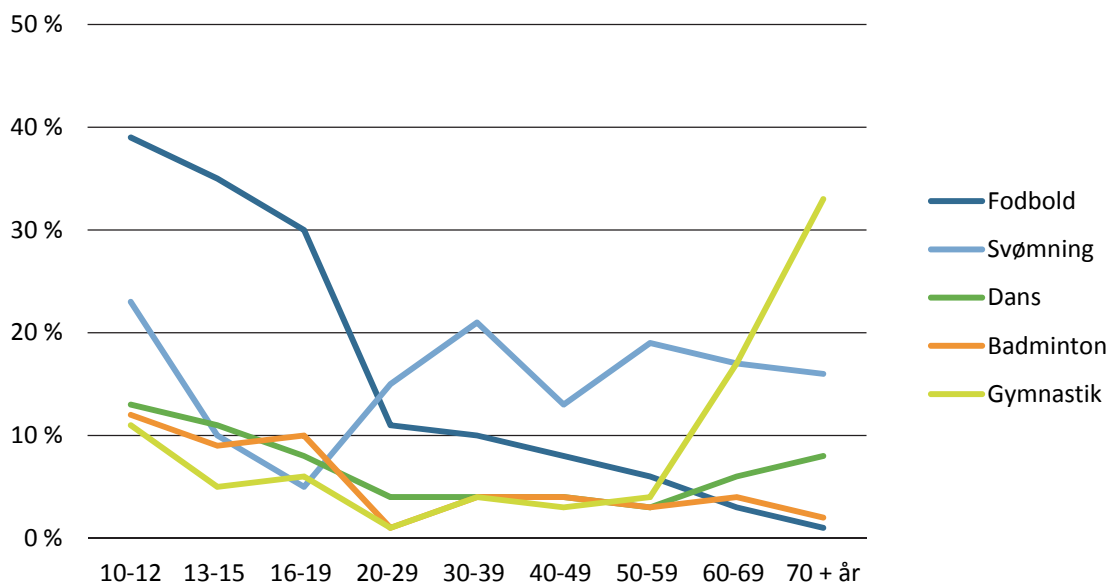

Figuren viser andelen af alle respondenter, der benytter fire forskellige facilitetstyper/udrum. Opdelt på aldersgrupper.

- Figur 2 viser, at brugen af idrætshaller og baner topper allerede i 10-12-års-alderen og falder drastisk helt frem til 40-års-alderen. Omvendt stiger brugen af udendørs rum og fitness/motionsrum markant i teenageårene, mens svømmehallerne bliver brugt af større andele af voksne end børn. Særligt i aldersgruppen 30-39 år er svømmehallerne velbesøgte.
- Brugen af faciliteter afspejler en bevægelse mod mere fleksible rammer i ungdoms- og voksenlivet, som ikke kræver booking og faste tider. Blandt seniorgruppen (70 år+) ser man dog, at idrætshaller og baner samt svømmehaller udgør store andele af målgruppens samlede facilitetsbrug.

Figur 3 og 4 henunder viser valg af idrætsaktiviteter på tværs af aldersgrupper.

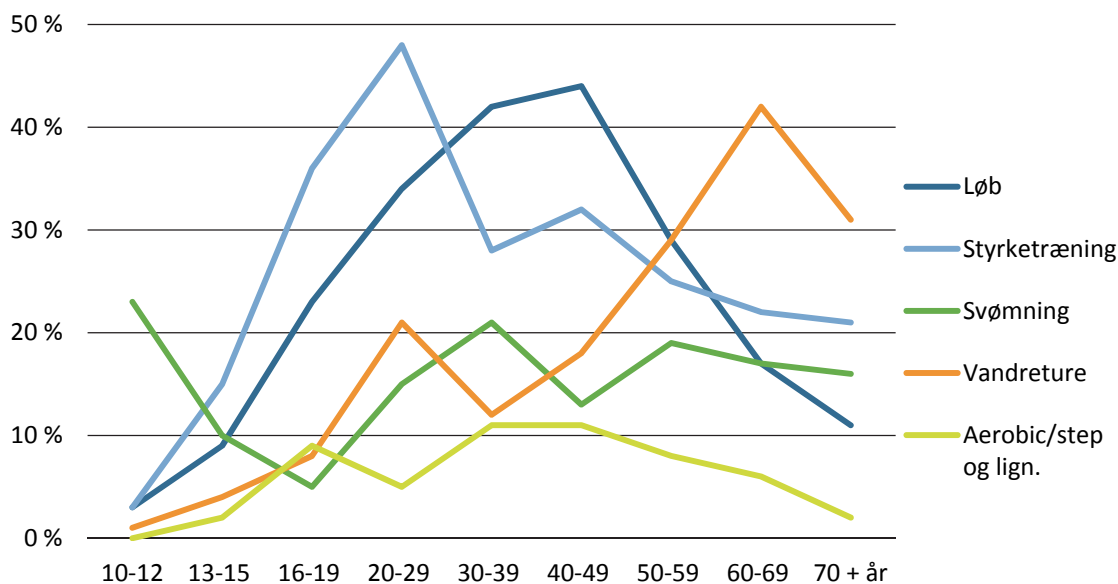
Figur 3: Andel af alle børn og voksne i Ballerup Kommune, der dyrker forskellige idrætsaktiviteter.

Figuren viser andelen af alle respondenter, der angiver at dyrke aktiviteter regelmæssigt inden for det seneste år. Opdelt på aldersgrupper.

- Figur 3 viser tilslutning til de største børneidrætter. Der er særligt stor tilslutning til fodbold og svømning, mens dans, badminton og gymnastik ligger en stykke under på de næste pladser. Fodbold ryger ned på relativt få andele i de voksne aldersgrupper, mens svømning efter et dyk i teenageårene stiger til omtrent samme niveau som blandt børn. Både badminton og dans har ret begrænset tilslutning blandt voksne. Gymnastik er en interessant aktivitet i Ballerup Kommune, som ikke er særlig udbredt blandt børn, men har stor tilslutning blandt ældre i kommunen.

Figur 4: Andel af alle børn og voksne i Ballerup Kommune, der dyrker forskellige motionsaktiviteter.

Figuren viser andelen af *alle* respondenter, der angiver at dyrke aktiviteter regelmæssigt inden for det seneste år. Opdelt på aldersgrupper.

- Figur 4 viser de store voksenidrætter, som generelt er mere fitness- og motionsprægede end de store børneidrætter. Mens styrketræning er det helt store hit blandt 16-29-årige, ser man flere i 30-50 års-alderen, der løber, mens tempoet falder for aldersgruppen 50 år+, hvor vandreture med motion som formål udgør den største aktivitet. De store idrætter appellerer til både kvinder og mænd.
- Svømning og aerobic/step og lignende er også nogle af de største voksenidrætter i Ballerup Kommune. Begge topper i 30-39-årsalderen. Aerobic/step og lignende dyrkes mest af kvinder, mens svømning appellerer til begge køn.

De ovenstående variationer på tværs af aldersgrupper understreger behovet for at arbejde mere med målgrupper i idrætten.

Arbejd med målgrupper:

Børn og unge

Skab alternative tilbud til børn og unge

- Generelt nævner skolebørnene mange forskellige og specifikke aktiviteter, som de godt kunne tænke sig at gå til. De helt store gengangere er fodbold og fitness. Det vidner om, at børn og unge generelt gerne vil have mere af det, der allerede eksisterer i stort omfang. Omvendt ser man også mere nicheprægede ønsker som parkour, basketball, rollespil og boksning blandt drengene og fitness for børn og unge under 16 år, udendørs motionslegepladser samt ridning blandt pigerne. I en kommune

som Ballerup Kommune, hvor fodbold og svømning fylder meget i det samlede billede, kunne det formentlig være interessant for nogle børn og unge at gå til mere nicheprægede/specielle idrætsaktiviteter.

Understøt samarbejder om særlige børnemålgrupper

- Særligt børn af ikke-vestlig baggrund samt børn af enlige forældre og generelt børn af forældre, der ikke selv dyrker sport eller motion, bør have særligt fokus i den kommunale forvaltning. Disse børnegrupper dyrker sjældnere idræt end øvrige børnegrupper. Forskellene mellem idrætsdeltagelse i lokalområder skal formentlig tilskrives disse faktorer. Der er grund til at skabe særlige tilbud – gerne med udgangspunkt i forældre og børn – som støtter op om et aktivt fritidsliv.
- Understøt samarbejder mellem idrætsforeninger og skoler og inddrag de foreninger, som udtrykker interesse for at skabe aktiviteter i dagtimerne.

Fasthold en grundforsyning af faciliteter tæt ved hjemmet

- Det er væsentligt også i fremtiden at sikre en grundforsyning af centrale faciliteter i børnenes nærhed (hvilket ofte vil sige en grænse på 15 minutters transporttid uafhængig af transportmiddel). Mere specielle, nicheprægede faciliteter kan børnene (og deres familie) godt acceptere lidt længere transporttid for at benytte.

Teenagere og unge

Skab seriøse tilbud til de 'useriøse'

- Frafaldet i teenageårene har følgeskab af en mindre hyppig træningsmængde blandt mange af de 16-årige, som stadig er idrætsaktive. Generelt tyder det på, at nogle af de ældste teenagere har behov for nedsat træningsmængde i en årrække, hvor mange foreninger typisk skruer op for træningsmængden for netop denne aldersgruppe. For en række unge vil disse mere (sub)eliteprægede tilbud med mange træningstimer være attraktive, særligt hvis de ønsker at følge en sportslig karriere, men for den betydeligt større restgruppe er det vigtigt med tilbud og strukturer, der tager de 'useriøse' unge mere seriøst.
- Afsnittet om barrierer blandt ikke-idrætsaktive påpeger, at der kan være behov for aktiviteter til de borgere, der ikke føler sig i god form, som mangler nogen at følges med, eller til borgere, som oplever mindre tid i hverdagen. En mere fleksibel tilknytning kunne være en løsning i en periode frem for helt at stoppe med sport og motion. Flertallet af de idrætsaktive unge vælger netop den mere fleksible vej med fitnessaktiviteter og løb. Hvis gode fællesskaber, et godt miljø og stemning på idrætsanlægget tiltrækker ud over den specifikke idrætsaktivitet, er der grobund for meningsfuld fritidsbeskæftigelse og succesoplevelser for de unge.
- Ballerup Kommune udbetaler i dag et større tilskud efter folkeoplysningsloven til foreningernes aktiviteter for unge mellem 13 og 18 år for at tilskynde foreningerne til at skabe aktivitet for aldersgruppen. Det er tvivlsomt, hvorvidt det tilskud reelt

har den store effekt og tilskynder foreningerne til særlige tiltag med appel for aldersgruppen? Det er værd at overveje, om man kan fordele nogle midler på en bedre måde til aldersgruppen. P.t. er tilskuddene målrettet foreninger, men der findes også andre aktører på området, som kan stå for aktiviteter (f.eks. ungdomsklubber eller forskellige gadeidrætsaktører). Det kan også tænkes, at de unge selv kan skabe aktiviteter, hvis det er muligt at søge midler.

- De fleste inaktive børn og unge svarer, at de ikke gider dyrke idræt, og at de hellere vil bruge tiden på andre fritidsinteresser og venner. En vej til et aktivt idrætsliv kan være rammer og muligheder for at dyrke venner og idræt. Det kan f.eks. ske i regi af kommunens ungdomsklubber eller ved at skabe sociale opholdsrum i forbindelse med de eksisterende idrætsfaciliteter, som foreningerne også efterspørger. Uformelle mødesteder i kombination med den mere formelle træning i foreningsregi kunne være en indgang til at øge tilslutningen til aktiv deltagelse blandt de unge.

De travle voksne

Særlige tilbud til 30-39-årige.

- Figur 1 viser andelen af idrætsaktive på tværs af alder. De 30-39-årige fremstår som den mindst idrætsaktive aldersgruppe, som det er værd at have særligt fokus på fremadrettet. Målgruppen er værdifuld for kommunens fremtid, hvis man ønsker at udfordre de aktuelle demografiske fremskrivninger. Med øje for en livsfase, hvor mange gennemfører uddannelser/træder ind på arbejdsmarkedet og stifter familie, er det vigtigt at skabe fleksible tilbud, som ikke lægger bånd på den enkelte og kræver for meget (f.eks. deltagelse i det sociale liv), og der skal være plads til at kunne springe en træning over.
- De 30-39-årige kendetegnes ved en travl hverdag, hvor den faste træning i foreninger er svær at passe ind sammen med karriere og familieliv. De 30-39-årige benytter i mindst omfang idrætshaller/baner (figur 2) og er så at sige den gruppe, som kommunens idrætspolitik gør mindst for (figur 1). De 30-39-årige løber og styrketræner flittigt, men er samtidig den aldersgruppe – sammen med de 20-29-årige – som udtrykker størst ønske om at kunne benytte kommunale idrætsfaciliteter, hvis de i visse tidsrum var frit tilgængelige (dvs. ikke kræver booking). En åben hal får nok ikke de 30-39-årige til at strømme ind i hallerne, men der er grund til at gå i dialog med målgruppen og afdække, hvilke tanker og ønsker de har.

Åben hal, træning af kroppen og varierende tilbud.

- Analyserne af voksne borgere i kommunen viser, at en stor del af befolkningen ønsker mere fleksible muligheder for at benytte kommunens eksisterende faciliteter. Både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive har positive tilkendegivelser om muligheden for at benytte faciliteter uden om en traditionel foreningstankegang.

- De fleksible ønsker kan forstås på flere måder. Én måde er at lade faciliteten være åben for befolkningen uden booking/foreningstilmelding, men erfaringer viser – f.eks. i Ballerup Kommune – at åbne faciliteter i sig selv ikke nødvendigvis fører til mere aktivitet. Hvis det skal fungere, skal tidspunkterne og mulighederne som minimum være alment kendte i befolkningen. Det kræver information, markedsføring, teknologi og en driftsmodel, som giver overblik over mulighederne.
- Samtidig kan det være nødvendigt med nogle mere eller mindre formelle/uformelle grupper eller arrangører/facilitatorer, som kan inspirere og igangsætte aktivitet, som evt. senere kan forankres i et mere fast organisatorisk regi i faciliteter eller foreninger. Kommunen kan i den forbindelse eksempelvis arbejde med at få aktiveret de mange ubrugte timer på fredage eller i weekender i faciliteterne.
- Hvorvidt og hvordan borgerne også *i praksis* ønsker den fleksibilitet i den daglige udformning af idrætsdeltagelsen og adgangen til idrætsfaciliteter, som voksenundersøgelsen indikerer, er vanskelig at afgøre, da der rent idrætskulturelt er tale om et nyere fænomen. Samtidig vil behovet for fleksibilitet variere meget mellem forskellige aldersgrupper, som tydeliggjort i figur 1 til 4 ovenfor.
- Annoncering og tilmelding via sociale medier er formentlig altafgørende for succes med fleksible løsninger. Samme fleksible struktur kunne udnyttes i forhold til faciliteter med aflyste træninger til faste brugere. Sådanne åbne arrangementer kunne skabe overgang til mere rutinepræget deltagelse for interesserede borgere.

Seniorerne

Sats på seniorer som kernemålgruppe i dagtimerne

- De ældste borgere i kommunen i alderen 60 år+ udgør som nævnt en betydelig andel af kommunens befolkningssammensætning, og der vil blive flere i aldersgruppen i fremtiden. Her er tale om en gruppe, der nu og i fremtiden er og bliver meget mere aktive end tidligere generationer har været i samme alder og i udpræget grad dyrker gymnastik. Kommunen støtter allerede de ældre i de lokale ældreforeninger, og det er der grund til at fortsætte med for på den måde støtte op om det gode og aktive ældreliv. Målgruppen vil i stor udstrækning helst træne i formiddagstimerne, og der er behov for at afklare forholdene her særligt med de lokale skoler og sikre en bedre adgang for ældreidrætten i faciliteterne i dagtimerne.
- I forlængelse af den relativt megen frie plads i kommunens svømmefaciliteter og East Kilbride Badet er det oplagt at arbejde for mere aktivitet, hvor svømning indgår i samspil med brug af naturområder, fitnessfaciliteter og almindelige sale og idrætshaller.

Andre målgrupper og aktiviteter på tværs

Hvem kan fylde en hal på en fredag?

- Fredage er den hverdag med mindst aktivitet i faciliteterne. Der er mindre efterspørgsel og mindre brug. Det er en oplagt mulighed at gøre noget aktivt for at sætte disse tider i spil gennem samarbejder med forskellige private entreprenører, foreninger eller institutioner. Det kan være ved at tilbyde tider på fast basis til selvorganiserede, som man i og for sig allerede gør, eller via opsøgende arbejde og målrettede arrangementer f.eks. i ungdomsklubber forsøge at understøtte arrangementer for unge. Det kan være arrangementer, som understøtter flere forskellige formål, og hvor fokus er lige så meget på at mødes på tværs som at være sammen med vennerne.

Kommunikér borgernes mulighed for at booke tider

- Kommunen giver allerede mulighed for at borgergrupper kan booke faciliteter, foreningerne ikke ønsker at benytte. Det imødekommer en lang række ønsker blandt unge og voksne og bør fortsættes og opprioriteres, men der er grund til at se på, hvordan man kan øge opmærksomheden herpå. Ud over mulighed for online booking kan det inkludere markedsføring på de sociale medier.

Pulje til og indsatser for særlige målgrupper

- Der kan identificeres en række særlige målgrupper, som har lavere idrætsdeltagelse end borgerne i Ballerup Kommune generelt. Det gælder især borgere med ikke-vestlig baggrund eller lav socioøkonomisk status, hvor det er væsentligt at se på, hvordan ressourcerne kan bringes bedre i spil i det lokale idrætsliv. Ønsker man at forbedre idrætsdeltagelse (og folkesundheden i kommunen), er der grund til at sikre aktiviteter for grupperne. Det kan være foreninger, institutioner eller private aktører, som kan byde ind, og man kan fra kommunens side opprioritere arbejdet med puljer målrettet særlige målgrupper. Det er vigtigt at få formidlet muligheder og få engageret de aktører, som kan og vil.

Litteraturliste

Forsberg, Peter og Pilgaard, Maja (2015). *Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Faciliteter, foreninger og borgere på idrætsområdet i Ballerup Kommune*. Rapport. København: Idrættens Analyseinstitut.

Froberg, Karsten og Andersen, Lars Bo (2006). Sundhedsmæssige aspekter af fysisk aktivitet hos børn - et treårigt forsøg i to kommuner ved København: Ballerup og Tårnby. København: Sundhedsstyrelsen.

Ottesen, Laila (1996). *Ballerup Kommunes Idrætspolitik - mod år 2010*. Center for Idrætsforskning

